

15
57

Evangélikus
Hittudományi
Egyetem

**ZÁRÓVIZSGA
ZV-TGX-170**

**TEOLÓGIA osztott MESTERKÉPZÉS
LELKÉSZI SPECIALIZÁCIÓ**

A záróvizsga a másoddiplomás MA teológia szak lelkész specializációján megszerzett teológiai ismeretek értékelése. A vizsga célja, hogy az elsajátított ismeretek és a képzési, ill. egyéni gyakorlati tapasztalatok szintézisét és reflektív képességét értékelje.

A hallgató egy adott vizsgatétel alapján

- integratív megközelítéssel mutatja be a különböző teológiai részterületek elsajátított és oda vonatkozó ismeretanyagát;
- rálátása van az adott kérdéskör teológiai szakirodalmára;
- megfelelően alkalmaz fogalmakat és módszereket;
- számot ad önálló teológiai gondolkodásáról;
- világosan és egyértelműen kommunikálja következtetéseit és érvelését az evangélikus keresztyén hitvallások ismeretében.

A záróvizsgát a hallgató a Záróvizsga Bizottság előtt teszi le.

A záróvizsga maximális hossza 45 perc, felkészülési idő 20 perc. A hallgató a vizsga során 12- 15 percben ismerteti az adott témát, majd a vizsga a bizottság tagjainak kérdései alapján dialógus-formában folytatódik.

TÉTELEK ÉS TÉMAKÖRÖK

1. AZ EGYHÁZ MINT KÖZÖSSÉG

BIBLIKUM

- Izrael mint Isten népe: szövetség, közösség, felelősség, a próféták vallás-és társadalomkritikája
- Újszövetségi ekkleziológia

RENDSZERES TEOLÓGIA

- Ekkleziológia
- Emberi méltóság, társadalomelméletek
- A szeretetesség az egyetemes és a magyar egyháztörténetben a középkor végéig
- A hívők, beavatottak más vallásokban

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- Az istentisztelet: találkozás Isten és ember, ember és ember között
- Egymás papjaivá válni – az egyetemes papság
- Bach: Credo a h-moll miséből
- Egyházi iskola, keresztény nevelés
- A missziói parancs kontextuális értelmezése a gyülekezeti szolgálatban

2. A HIT KÉRDÉSE

BIBLIKUM

- A hit dinamikája a zsoltárok könyvében
- A hit szerepének újszövetségi értelmezése

RENDSZERES TEOLÓGIA

- De fide
- Életcélok, életminőség, boldogság
- Egyetemes zsinatok, a zsinati mozgalom és magyar evangélikus zsinataink
- A kinyilatkoztatás más vallásokban

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- A cselekvő Isten – Liturgia Dei és Deus oquens
- Az energetikus lelkigondozás – rábízom magamat és a másikat Isten erejére, hatalmára
- Énekelt hitvallás - a Credo, és credo-énekek az EÉ-ben (247 - Luther katekizmus éneke, továbbá 248-252)
- A hitoktatás célkitűzései, hitoktatás Európa országaiban
- Gyülekezetépítés, gyülekezetplántálás és missziói jövőkép a Magyarországi Evangélikus Egyházban

3. A SZENVEDÉS SZEREPE AZ EMBER ÉLETÉBEN

BIBLIKUM

- A szenvedés tapasztalata Jób könyvében
- A passiótörténet az evangéliumokban

RENDSZERES TEOLÓGIA

- Krisztológia, a kereszt jelentősége
- Egészség, betegség
- Üldözés és mártírium: az apostoli atyáktól a gályákig
- Szenvedés, mártírium más vallásokban, különös tekintettel az iszlámra

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- Was Christum treibet - a kereszt eseménye, mint az igehirdetés fókuszja
- Lelkigondozás és szenvedés, betegek lelki gondozása
- A szenvedés motívumai az egyházzenében (PL. P. Gerhardt tevékenysége, Bach: valamely. kantátájának (BWV 56, 12...) ill. korálfeldolgozásának (pl. Wenn wir in höchsten Nöten sein, Vor deinen Thron...) áttekintése
- Dogmatikai témák tanításával összefüggő didaktikai problémák
- A pasztorálteológia alapkérdései és a gyülekezetvezetés

4. KERESZTSÉG

BIBLIKUM

- A szentség és kiválasztottság etikai vonatkozásai az Ószövetségben
- A keresztség értelme újszövetségi szempontból

RENDSZERES TEOLÓGIA

- De Deo, a keresztség szentsége
- Bioetika: az élet kezdete
- Az európai népek és a magyarság megtérése
- Felvétel, beavatás más vallásokban, szektákban

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- Névadóból hallható és látható isteni szó: a keresztelés liturgiája és a hozzá kapcsolódó igehirdetés
- A családlátogatás szerepe a keresztség előkészítésében
- Himnológia: Luther keresztségre vonatkozó katekizmus éneke (EÉ 295) és az EÉ más keresztelési énekei (EÉ 296-298) - rövid tartalmi összehasonlítás
- Bibliadidaktikai alapelvek a hitoktatásban, a csodák és példázatok tanításának kérdésköre
- Kontextuális missziológia, dialóguskészség, kulturális nyitottság, hitbéli tudatosság

5. ÚRVACSORA

BIBLIKUM

- Isten országa és a messiásvárás: a JHWH-val való közösség eszhatológiai koncepciói az Ószövetségben
- Az úrvacsora újszövetségi alapjai

RENDSZERES TEOLÓGIA

- Hamartiológia, az úrvacsora szentsége
- Bioetika: az élet vége
- A helvét reformáció és hatása Magyarországra a 16-17. században
- Felvétel, beavatás más vallásokban, szektákban, étkezés, böjt

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- Emeljük fel szívünket - egy más dimenzió: a Magnum mysterium
- Az úrvacsora lelkipozíciós aspektusa – bűnbánat, bűnbocsánat, felszabadult öröm
- Himnológia: Úrvacsorai énekek az EÉ-ben; továbbá a Sanctus és Agnus Dei ordinárium tételek tartalmi áttekintése egy-egy zenei példával
- A hitoktatás nyelvi problémái: a szimbólumok kérdése
- A konfirmáció története és kontextuális kihívásai

6. AZ ÜNNEPEK JELENTŐSÉGE

BIBLIKUM

- Istentisztelet, kultusz, ünnepek a bibliai Izraelben
- Az Ószövetség és az Újszövetség kapcsolata

RENDSZERES TEOLÓGIA

- Teodícea
- Gazdaság
- A lutheri reformáció kezdetei Németországban és hatása Magyarországra
- Ünnepek más vallásokban

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- Körforgás és spirál: Az egyházi év – Krisztus év
- Rend a zűrzavarban - A gyógyító egyházi év - az üdvösség rendje
- Ünnepek és énekeink - egy ünnep vagy ünnepkör jellegzetes énekeinek áttekintése
- Tanítás és tanulás a Bibliában, katechetikai csomópontok a 19. századig
- Az ünnep mint gyülekezetszervezési feladat és missziói lehetőség

7. AZ EVANGÉLIKUS IDENTITÁS MEGHATÁROZÓ JELLEMZŐI

BIBLIKUM

- A Tóra mint evangélium
- Kegyelem, új élet, megigazulás, megszentelődés az Újszövetségben

RENDSZERES TEOLÓGIA

- Megigazulás
- Szabadság, lelkiismeret
- A könyvnyomtatás reformációtörténeti szerepe Németországban és hazánkban
- Más vallások a kívülállóról

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- Az istentisztelet az egyház életének szíve közepe - alapvetés
- A közösség megtartó ereje - Istennel és emberrel
- Nun freut euch... és Es ist das Heil... - Luther és Speratus énekének teológiai üzenete (EÉ 318, 320)
- A Magyarországi Evangélikus Egyház hivatalos hittankönyveinek bemutatása
- A gyülekezetkutatás kontextuális kérdései

8. A KERESZTÉNY ANTROPOLÓGIA

BIBLIKUM

- Az Ószövetség emberképe
- Ember és világ az Újszövetség tükrében

RENDSZERES TEOLÓGIA

- Antropológia
- Életközösségek, szeretet, szerelem, család
- Vallási tolerancia: a 16. századi Erdélytől a jozefinizmuson keresztül az ökumenikus mozgalomig
- Más vallások emberképe, az ember teremtése

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- Az istentisztelet és az igehirdetés emberi tényezői
- Ne félj, mert megváltottalak – a csodálatos csere felszabadító ereje
- Az Iskolai énekeskönyv szerepe a hitoktatásban
- Fejlődéelméletek (kognitív, pszichoszociális, erkölcsi, vallási ítéletalkotási, hitfejlődési)
- A gyülekezetpedagógia generációs alapú megközelítése

9. AZ IGE HIRDETÉSÉNEK FELELŐSSÉGE

BIBLIKUM

- Izrael és a SZÓ: A próféták igehirdetése
- Újszövetségi kérés Jézustól a jelenések könyvéig

RENDSZERES TEOLÓGIA

- Kozmológia, teremtés
- A nyelv, igazság és hazugság
- A Biblia az egyetemes és a magyar egyháztörténetben
- Világvallások, más vallások tanítása az iskolában és a gyülekezetben

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- Az ige inkarnációja ma. Az egyház és az igehirdető küldetése, amikor nem hallgat és nem a magát mondja
- "Nyomorult vigasztalókból" hatékony lelkigondozók. Az igehirdetés műfaji lehetőségei a pasztorális szolgálatban
- Bach kantátái, mint "igehirdetés zenében"
- 20. századi valláspedagógiai koncepciók értékelése
- A Biblia gyülekezeti tanításának lehetőségei és módszertani kérdései

10. A TANÍTÁS ÉS TANÍTVÁNYSÁG LEHETŐSÉGEI ÉS FELELŐSSÉGE

BIBLIKUM

- Izrael mint tanuló közösség. Az ószövetségi bölcsességirodalom és a tanulás imperatívusza
- Mire tanít az Újszövetség? A kereszténység, mint tanuló közösség

RENDSZERES TEOLÓGIA

- Hitvallási iratok
- Fenntarthatóság, technikai világ
- A keresztény humanizmus és Melanchthon magyarországi tanítványai
- Misszió és vallásközi párbeszéd

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- Ki prédikálhat, kinek prédikálunk
- Amikor a szóból élet lesz - a kezek evangéliuma
- Luther katekizmus énekei
- A tanuló a hitoktatásban (társadalmi, kulturális és egyéb meghatározottságok)
- A matétika gyülekezetpedagógiai és missziói feladatai

11.A PRÓFÉTAI KÜLDETÉS ÉS A NYILVÁNOS TEOLÓGIA MAI KIHÍVÁSAI

BIBLIKUM

- A próféták nyilvános teológiája
- Jézus és az apostolok nyilvános teológiája az Újszövetség alapján

RENDSZERES TEOLÓGIA

- Eszkatológia
- Indulatok és békesség, háború és béke
- Az egyház és a totális rendszerek: náciizmus és kommunizmus
- Vallásszabadság és a vallások igazsága

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- Nyilvános istentisztelet - Mi a prédikáció feladata és célközönsége
- Az egyház lelkipásztori szerepe szekuláris közegben
- Eszme és gyakorlat feszültsége A. Schönberg: Mózes és Áron c. operájának alapján
- Etikai kérdések tanításával összefüggő didaktikai problémák
- A nyilvános teológia pasztorálteológiai és gyülekezeti kérdésfelvetése

12. AZ EVANGÉLIKUS LELKISÉG/SPIRITUALITÁS KIHÍVÁSAI

BIBLIKUM

- Az áldás az Ószövetségben
- A keresztény missziói küldetés újszövetségi alapjai

RENDSZERES TEOLÓGIA

- Pneumatológia
- Életstílus
- Új kegyesség: puritanizmus, pietizmus, ébredés az egyetemes és a magyar egyháztörténetben
- A szívbe írt törvény (Róm 2) más vallásokban

GYAKORLATI TEOLÓGIA

- Határátlépések a szent és a profán között: A liturgia és az igehirdetés lelkiisége
- Az evangélikus lelkiség felszabadító és tartást adó ereje
- A 20. századi teológiai gondolkodás irányai énekeinkben. (pl. Bonhoeffer, Scholz L., Dóka Z. és Bodrog M. szövegei)
- Bibliadidaktika: a bibliai történetek elmondásának szempontjai
- A szekularizáció és a spiritualitás feszültségének megjelenése az evangélikus lelkiségben